

Toe Bisjwat, basis lesinformatie

Zijn er na lezen van de lessen nog vragen of heb je aanvullend/extra materiaal nodig mail dan naar rimononderwijs@gmail.com

Voor leerlingen met een beperking of juist vergevorderde leerlingen is extra materiaal op maat beschikbaar.

Toe Bisjwat, waar vind ik dat???????

(Sja'ar) lesboek: **'Mijn Joodse Jaar' (MJJ)** bladzijde 88-99

'Pret met de joodse feestdagen' (PJF) blz.

'Joods Leven' (JL) blz. 180 – 186 (hoofdstuk 17) + werkboek 'Joods Leven' blz. 47-49

Uit BMLesboek: **'20 Basisbegrippen uit het Jodendom'** deel III **'GOD'** hoofdstuk 4 'Bal Tasjchit' blz. 23-28

Tanach, Wajikra 19:23-25 (blz. 238).

'Seder Tov Lehodot' (LJG sidoer) Gebed bij het planten van een boom in Israël (blz. 544)

Toe Bisjwat leskist, voor toonkaarten , verhalen, liedjes cd, etc.

Toe Bisjwat verhalen in het Nederlands uit: **'De adem van kinderen'** (Awraham Soetendorp) *de wonderboom* (blz. 89)

'Een licht bij de Klaagmuur' (Hans Bloemendaal) *de witte raaf* (blz. 52)

Donald viert het bomenfeest (een avontuur in Israël) uitgave Disney's wereldclub

en (engelstalige) Toe Bisjwat (of bomen)-boeken uit de verschillende onderwijsbibliotheken:

Rouss, Sylvia A

Sammy Spider's First TU B'SHEVAT (4+) (volgend jaar in het Nederlands!)

Sheila F. Segal

Joshua's Dream, A journey to the Land of Israel (6+)

Neil Waldman

The never-Ending Greenness (7+)

Dina Herman Rosenfeld

A Tree Full of Mitzvos (5+)

Matt Biers-Ariel

Solomon and the Trees (7+)

Chaim Potok

Mijn vriend de boom (7+)

Voor nog meer verhalen zie www.rimononderwijs.nl

4-5 jaar

	Wat doe je?	Hoe doe je het ?	Wat heb je nodig?	Waar vind je het?
Inleiding	Beeldend vertellen over het planten van bomen	Toe Bisjwat verhaal: 'Het verdwaalde boompje' vrij vertellen en uitbeelden m.b.v. voorwerpen uit de leskist, een speelgoed hondje en evt andere voorwerpen zoals poppen en auto.	Verhaal 'Het verdwaalde boompje' Boompje (uit de leskist) of tak, schepje, harkje, gieter, toonkaarten van boom planten en bomen, speelgoed hond en eventueel 2 poppen, speelgoed ezel, auto etc.	Aanvragen bij Rimon Leskist ToeB zelf
Kern	Vertellen/uitleggen dat bomen groeien en dat er, als ze groot zijn vruchten aan groeien die wij eten.	Terwijl je vertelt teken je op het bord/vel papier een kleine, grotere en grote boom, In de grote boom teken je vervolgens vruchten. Laat de lln. om de beurt een vrucht noemen (of er zelf in tekenen. Let op dit kost tijd) Je kunt ook foto's/platen gebruiken van een boom en verschillende vruchten	Bord en krijt/markers toonkaarten/posters van bomen uit Leskist ToeB en toonkaarten vruchten uit leskist Soekot	Leskisten Toe Bisjwat en Soekot
Verwerking	Boom knippen, plakken en met blaadjes en bloesem of vruchten of grote boom	<u>Individueel</u> , met hulp Stam en takken voorknippen. lln. plakken dit op vel papier en plakken of tekenen er blaadjes, bloesem/vruchten bij. Voor voorbeeld zie foto <u>Groepswerk</u> : Boom tekenen/verven op groot vel karton en lln. blaadjes en bloesem of vruchten erbij laten plakken.	Vel tekenpapier, gekleurd papier, (voor de stam bijv. fijn ribkarton of rauhfaserbehang) Wasco of verf, papierlijm, scharen	n.v.t.
afsluiting	Toe Bisjwat liedje zingen/leren en evt. op DVD bekijken	DVD of CD draaien . Met lln kijken en luisteren. Betekenis vh liedje vertellen en het samen zingen/leren. Maak er ook bewegingen bij!	DVD met Toe Bisjwat liedjes CD met Toe Bisjwat liedjes, Tekst (+ vertaling Toe Bisjwat liedje	Eigen TT of zelf of informeren bij Rimon Leskist Toe Bisjwat

Extra: Toe Bisjwat spelletje: 'van stekje tot boom' uit leskist, memory, vruchtendomino
Toe Bisjwat kleurplaat zie Rimon site

5-6 jaar

	Wat doe je?	Hoe doe je het ?	Wat heb je nodig?	Waar vind je het?
Inleiding	Sammie Spin viert zijn 1 ^e Toe Bisjwat beeldend voorlezen/vertellen	Boek van tevoren doorlezen en in de kring voorlezen/vertellen. Plaatjes laten zien, voorwerpen die in verhaal voorkomen tijdens vertellen erbij pakken. Optie: Sammie Spin het verhaal laten 'vertellen'	'Sammy Spider's 1 ^e Tu b'Shevat'of vertaling vh boekje. Gekleurde spin Boom, aarde, zaden/planteikeltjes/bloempotjes.	Engelse boekje of Vertaling zie www.onderwijs.nl lessen/Sammie Spin Sammie bestellen via Rimon, of zelf maken Leskist ToeB
Kern	Praten over het planten van bomen en zorgen voor bomen	Vraag IIn wie wel eens een boom heeft geplant. Bespreek wat je moet doen voordat een stekje/zaadje een boom met vruchten is. Gebruik ter illustratie de kaartjes van het spel 'van stekje tot boom' of vergroot de kaartjes tot A4 platen.	Leskist Toe Bisjwat, toonkaarten/posters van bomen Kaartjes vh spel: 'van stekje tot boom' of kopieën van deze kaartjes vergroot tot A4 formaat	Rimon leskist ToeB
Verwerking	Tuinkers zaaien Eikeltjes of andere pitten planten Stekjes van bijv. klimop planten Kleurplaat 'planten' kleuren	Iedere leerling een eigen bakje/potje met natte watten voor tuinkers en met aarde voor eikeltjes, pitten en stekjes. Laat dit werkje steeds door 3 à 4 IIn tegelijk doen terwijl de rest vd groep aan de kleurplaat werkt.	Tuinkerszaad, vochtige watten, plastic(frites) bakjes of bloempotjes met aarde, eikeltjes en pitten stekjes van bijv. klimop	tuincentrum winkel In het bos/fruit/tuin
afsluiting	Toe Bisjwat spelletjes spelen: 'van stekje tot boom', 'Toe bisjwat memory' 'vruchtendomino'	Klas in groepjes verdelen en elke groep spel volgens bijbehorende spelregels laten spelen Afhankelijk vd tijd kunnen de IIn. verschillende vd spellen spelen	De spellen: 'van stekje tot boom', 'Toe bisjwat memory' 'vruchtendomino'	Rimon leskist ToeB eigen TT of aanschaffen bij Rimon

Extra: liedjes Toe Bisjwat zingen, werkbladen o.a. van stekje tot boom' op rimonsite knutselwerkjes: zie 4-6 jaar / 6-7 jaar en op www.rimon-ljloc.nl en dan jeugd/knutsel of leerkracht/knutsel Toe bisjwat verhalen (zie ook www.rimon-ljloc.nl)

6-7 jaar

	Wat doe je?	Hoe doe je het ?	Wat heb je nodig?	Waar vind je het?
Inleiding	Inhoud van de leskist Toe Bisjwat bekijken	In kring een toontafel met de inhoud van de leskist zetten. Zelf over ieder voorwerp / toonplaat iets vertellen of de leerlingen er om de beurt iets over laten vertellen.	Inhoud Leskist Toe Bisjwat	Leskist ToeB
Kern	Leerlingen leren dat bomen erg belangrijk zijn omdat zij ons veel geven (vruchten om te eten, hout, schaduw, gezonde lucht, dierenschuilplaats, plek om te spelen,) en dat wij dus bomen moeten planten en er goed voor moeten zorgen.	Verhaal 'partner van God' (blz 97 MJJ) vertellen/voorlezen en met lln. praten over het nut van bomen. Betrek de lln. hier actief bij en gebruik er evt. plaatjes bij. Vraag lln. wie wel eens een boom heeft geplant en leg uit waarom het belangrijk is bomen te planten in Israël.	Lesboek: "Mijn Joodse Jaar" Evt. toonkaarten /posters / plaatjes van dingen die bomen geven (vruchten, hout, schaduw, gezonde lucht, dierenschuilplaats, plek om te spelen, ...) indien mogelijk echte vruchten en boombast/hout	Eigen lesboek of bestellen bij: www.sjaar.nl Leskist ToeB en tijdschriften/boeken
Verwerking	Boom/bomen maken	1. Boom tekenen en vol plakken met propjes gekleurd crêpepapier dit kan individueel of als groeps-werk (formaat aanpassen) of 2. boom maken: wc-rol(karton) is stam. Hierop wordt een kruin van groen karton geschoven (de bovenkant vd wc-rol 2x -recht tegenover elkaar- inknippen hier 'kruin' in schuiven). Stam beplakken met bruin papier en op de kruin met blaadjes en bloesem of vruchten plakken/tekenen	Vel A4 120/160 gr. Papier per lln. of A1 etalagekarton per groepje. Gekleurd crêpepapier papierlijm, scharen Minstens 1 wc/keukenrol-rol per leerling. Groen etalage karton Verschillende kleuren (bruin, groen, rood, wit, roze, geel) papier papierlijm, scharen wasco of kleurpotloden	n.v.t.
afsluiting	Tuinkers zaaien Eikeltjes of andere pitten planten	Iedere leerling in een eigen bakje/potje Doe dit evt in groepjes als de lln met de verwerking bezig zijn.	Tuinkerszaad, vochtige watten, plastic(frites) bakjes of bloempotjes met aarde, eikeltjes en (avocado)pitten	tuincentrum In het bos/fruit

Extra: Toe Bisjwat liedjes zingen (CD in leskist) en Toe Bisjwat spelletjes uit leskist ToeB spelen.
werkbladen zie rimonsite www.rimononderwijs.nl
Toe Bisjwat kleurplaten en Toe Bisjwat verhalen zie rimonsite www.rimononderwijs.nl

7 - 9 jaar (2 lessen bij lesboek 'Mijn Joodse Jaar')

LES 1

	Wat doe je?	Hoe doe je het ?	Wat heb je nodig?	Waar vind je het?
Inleiding	Bomen bekijken en praten over de plekken waar bepaalde bomen groeien en hoe oud bomen kunnen zijn.	Platen van verschillende bomen laten zien en vragen of lln. kunnen bedenken waar deze bomen groeien en hoe oud ze zijn en kunnen worden.	Toonplaten uit leskist Toe Bisjwat Foto's / posters platenboeken van bomen	Leskist ToeB Bibliotheek / tijdschriften
Kern	Behandelen van blz. 88-94 Mijn Joodse Jaar	Behandel naar eigen inzicht blz 88-94 uit MJJ. Lees stukjes voor/ vertel de inhoud in eigen woorden/ laat lln zelfstandig stukje lezen/ bespreek inhoud dmv vraag en antwoord.	Voor elke leerling het lesboek 'Mijn Joodse Jaar'	Eigen boek lln. of boek bestellen bij www.sjaar.nl
Verwerking	Opdrachten uit het boek maken en/of 'Plant bomen in de woestijn' (knutsel)	Individueel Knutselwerk, individueel of groepje van 2-4 leerlingen	'Mijn Joodse Jaar' voor elke lln. potloden/pennen Print/kopieer bladen 'woestijn' (op geel), op A4 voor individueel werk / A3 voor groepje en 'bomen' (op groen), voldoende voor alle lln. Scharen en lijm	Op Rimon site (www.rimon-ljloc.nl/leerkrachten)
afsluiting	Tuinkers zaaien Eikeltjes of andere pitten planten Vragen om de volgende les geld voor JNF mee te nemen zodat de klas gezamenlijk een boom kan planten.	Iedere leerling een eigen bakje/potje	Tuinkerszaad, vochtige watten, plastic(frites) bakjes of bloempotjes met aarde, eikeltjes en (avocado)pitten.	Tuincentrum. In het bos/fruit.

Extra: Toe Bisjwat spelletje: 'plant een boom', memory, 'pimpampet' met fruit en bomen
Toe Bisjwat kleurplaten en Toe Bisjwat verhalen zie rimonsite www.rimononderwijs.nl
bekijk de website van JNF (zie link op www.jnf.nl)

7 - 9 jaar (2 lessen bij lesboek 'Mijn Joodse Jaar')

LES 2

	Wat doe je?	Hoe doe je het ?	Wat heb je nodig?	Waar vind je het?
Inleiding	Geld voor JNF boom verzamelen Vruchten uit Israël bekijken/bespreken.	Zet op tafel JNF busje (of ander tsedakabusje) en laat lln. hier hun geld in stoppen. Leerlingen over vruchten uit Israël (laten) vertellen door de verschillende vruchten of de toonkaarten ervan te laten zien	JNF (tsedaka) busje Echte vruchten (die in Israël groeien) zoals amandelen, vijgen granaatappels, dadels, olijven, citrusfruit, appels, druiven etc liefst 15 verschillende en/of toonplaten uit de diverse Rimon leskisten / foto's van vruchten	Winkel Rimon leskist Soekot / Sjawoeot / Rosj Hasjana Tijdschriften/boeken
Kern	Kort herhalen blz 86-94 en behandelen van blz. 95-99 uit Mijn Joodse Jaar	Herhaal kort blz 86-94 bijv door vragen te stellen. Behandel daarna naar eigen inzicht blz 95-99 uit MJJ. Lees stukjes voor/ vertel de inhoud in eigen woorden/ laat lln blz 96 of 97 lezen en uitbeelden voor elkaar	Voor elke leerling het lesboek 'Mijn Joodse Jaar'	Eigen boek lln. of boek bestellen bij www.sjaar.nl
Verwerking	Opdrachten uit het boek maken en/of leerlingen de verhalen op blz 96 en 97 laten uitbeelden voor elkaar 'Plant bomen in de woestijn' (knutsel)	Individueel Verdeel klas in 2 of meer groepjes. Laat ieder groepje 1 vd 2 verhalen uitbeelden. Geef ze kort de tijd het voor te bereiden als toneelstukje en laat het daarna voor elkaar spelen. Hierbij kunnen voorwerpen uit de leskist ToeB worden gebruikt	'Mijn Joodse Jaar' voor elke lln. potloden/pennen Eventueel attributen voor toneelstukjes	O.a. leskist ToeB
afsluiting	Boomfruit eten en de beracha die erbij hoort leren Bespreken in welk woud/park de boom wordt geplant Boom virtueel planten via internet	Het schoongemaakte fruit verdelen. Samen de beracha zeggen en daarna eten. Vertel de lln.welke bossen/parken er zijn en erover stemmen Op pc site JNF opzoeken en de lesboom samen planten	Toonkaart beracha (schoongemaakt) fruit bijv. appel amandel, vijg, olijf, dadel, druif, . lijst met namen wouden/parken JNF laptop met internetaansluiting	Leskist ToeB Site JNF

Extra: Toe Bisjwat spelletje: 'plant een boom', memory, 'pimpampet' met fruit en bomen
Toe Bisjwat kleurplaten en Toe Bisjwat verhalen zie www.rimononderwijs.nl
bekijk de website van JNF (www.jnf.nl)

9-10 jaar

	Wat doe je?	Hoe doe je het ?	Wat heb je nodig?	Waar vind je het?
Inleiding	Midrasj over het belang van bomen planten vertellen.	'de oude man en de vijgenboom' voorlezen/vertellen Gebruik verschillende stemmen voor keizer en oude man.	Verhaal 'de oude man en de vijgenboom'	(www.rimononderwijs.nl) onder verhalen
Kern	Uitleggen wat Joods Nationaal Fonds is en doet	Kort vertellen over JNF en het belang van bomen voor Israel. Maak hierbij gebruik van JL blz 184-185, MJJ blz 92-94 en site van het JNF	Voor leerkracht: Joods Leven, 'Mijn Joodse Jaar'	Eigen boeken of bestellen bij www.sjaar.nl kijken op : www.jnf.nl/
Verwerking	Opdrachtenblad maken	Individueel of 2 lln samen afhankelijk van het aantal laptops. Leerlingen zoeken op de site van het JNF naar de antwoorden voor het vragen blad Inloggen kan via de link op www.rimononderwijs.nl .	Laptops met internet en toegang tot site JNF Vragenbladen.	Eigen LJG www.jnf.nl/oorkonde/index.html Op rimonsite: www.rimononderwijs.nl - > leerkrachten/lessen/feestdagen/toe bisjwat
afsluiting	JNF busje en JNF certificaat laten zien en vertellen wat het is en voorstellen met de klas gezamenlijk een boom te planten. Bespreken in welk woud/park de boom wordt geplant Boomfruit eten en de beracha die erbij hoort leren Virtuele boom planten	JNF certificaat uit leskist laten zien en vragen om de volgende les geld voor in JNF busje mee te nemen om samen een boom te planten. Kaart van israel laten zien en vertellen waar de verschillende wouden en parken zijn. Met elkaar besluiten waar geplant wordt. Het schoongemaakte fruit verdelen. Samen de beracha zeggen en daarna eten. Samen boom planten op JNF site	JNF busje en certificaat uit leskist ToeB Lijst met namen wouden en parken Kaart van Israël Toonkaart beracha (schoongemaakt) fruit bijv. appel amandel, vijg, olijf, dadel, druif, . Laptops met internetaansluiting	Leskist ToeB Site JNF Leskist ToeB

Extra: Toe bisjwat spelletje: 'plant een boom', memory, 'pimpampet' met fruit en bomen
Bomen zoekpuzzel (www.rimononderwijs.nl, spelletjes)
Toe Bisjwat spelletje: 'pimpampet' met fruit en bomen (hebreeuwse namen), 'plant een boom', memory,
Verhalen en kleurplaat van rimonsite

10-11 jaar

	Wat doe je?	Hoe doe je het ?	Wat heb je nodig?	Waar vind je het?
Inleiding	Voorlezen: <i>Midrasj Tanchoema, Kodasjim 8</i> en uit Talmoed Jeroesjalmi <i>Kodasjim 4:12</i>	Betekenis klassikaal bespreken, met behulp van de toonplaten	Toonplaten midrasj van site uitprinten	www.rimononderwijs.nl - > leerkrachten/lessen/feestdagen/toe bisjvat
Kern	Uitleg waarom er een Nieuwjaar voor de bomen is, waarom bomen belangrijk zijn en je er goed voor moet zorgen.	Klassengesprek, hoe kun je goed voor bomen zorgen. Schrijf kernwoorden op bord Bijvoorbeeld: (waarom vruchten niet te vroeg eten, waarom nu planten)	Bord en krijt/markers	'Joods Leven' blz. 180 e.v. en '20 basisbegrippen uit het Jodendom' III blz.23 e.v.
Verwerking	Maak een 'zorg voor de natuur' poster of Maak de opdracht 'rimpels in het water' (bedenk er zelf meer mogelijkheden bij. Water in de Negev oppompen, gevolgen)	'plant' (plak) een grote boom op een vel karton. Iedere leerling schrijft een manier op om voor natuur te zorgen op een blad en plakt dit erbij. Twee aan twee, maken leerlingen de opdracht	Groot vel (etalage)karton Groen knutselpapier, stiften of kleurpotloden. Papierlijm. Werkblad uit 20 basisbegrippen	Blz. 130/131 uit '20 basisbegrippen uit het Jodendom' III
afsluiting	boomfruit eten met beracha en vragen om de volgende les geld voor JNF mee te nemen zodat de klas gezamenlijk een boom kan planten.	Samen beracha zeggen en fruit eten	Toonkaart beracha (schoongemaakt) fruit zoals appels, amandelen, vijgen olijven, dadels.....	Leskist ToeB.

Extra: Lees 'de oude man en de vijgenboom' (www.rimononderwijs.nl , verhalen) en maak bijbehorende opdrachten
Bomen zoekpuzzel (www.rimononderwijs.nl, spelletjes), Toe Bisjvat spelletje: 'pimpampet' met fruit en bomen (hebreeuwse namen)
Bekijk en geef zoekopdrachten bij de website van JNF (zie 9-10 jaar)
Ander verhalen van rimonsite

11-13 jaar

	Wat doe je?	Hoe doe je het ?	Wat heb je nodig?	Waar vind je het?
Inleiding	Uitleggen wat de namen: Toe Bisjwat (15 ^{de} vd maand Sjewat), Rosj Hasjana La Ilanot (Nieuwjaar vd bomen), Chag Nanetiot (feest vh boomplanten) betekenen en dat het om hetzelfde feest gaat	Toonkaarten uit leskist ToeB op het bord hangen en daaronder de 3 namen schrijven. Eén voor één de namen behandelen door eerst de leerlingen er naar te vragen en het evt. zelf verder aan te vullen	Toonplaten bomen	Leskist ToeB
Kern	Uitleggen waarom een 'verjaardag'voor de bomen nodig is, hoe deze gevierd wordt (vroeger en nu), het belang van bomen voor Israel uitleggen	Uit 'Joods Leven' hoofdstuk 17 Toe Bisjwat (blz. 180-186) die delen bespreken / voorlezen / samenvatten die jij voor de klas belangrijk vindt.	Joods Leven voor de leerkracht	'eigen boek of bestellen bij www.sjaar.nl
Verwerking	Opdrachten uit het werkboek bij 'Joods Leven' maken.	Twee aan twee, maken leerlingen de opdracht uit het werkboek. Ze mogen hierbij gebruik maken van het lesboek. Laat eerst blz. 48 maken en daarna blz. 47 en/of blz. 49. deze twee kunnen ook mondeling behandeld worden.	Voor alle leerlingen boek en werkboek Joods Leven.	'eigen boek of bestellen bij www.sjaar.nl
afsluiting	boomfruit eten met beracha en vragen om de volgende les geld voor JNF mee te nemen zodat de klas gezamenlijk een boom kan planten.	Samen beracha zeggen en fruit eten. Fruit benoemen met hebreeuwse namen.	Toonkaart beracha (schoongemaakt) fruit zoals appels, amandelen, vijgen olijven, dadels.....	Leskist ToeB.

Extra: Lees 'de oude man en de vijgenboom'(www.rimononderwijs.nl , verhalen) en maak bijbehorende opdrachten
Bomen zoekpuzzel (www.rimononderwijs.nl, spelletjes), 'pimpampet' met fruit en bomen (hebreeuwse namen)
Bekijk en geef zoekopdrachten bij de website van JNF (zie 9-10 jaar),